

BEKLENEN BAŞ KÖŞE TAŞI (AHMED)

Yapıcıların reddettiği taş İsmail aleyhisselamın soyu olan Araplardır. Köşenin baş taşı olması son kitap olan Kur'an'ın onlara verilecek olmasıdır.

Kur'an'a göre Tevrat'ta ve İncil'de yazılı bulunan son nebînin özelliklerinden bir tanesi de ümmi olmasıdır.

الَّذِينَ يَتَّبِعُونَ الرَّسُولَ النَّبِيَّ الْأُمِّيَّ الَّذِي يَجِدُونَهُ مَكْنُونًا عِنْدَهُمْ فِي الْوَرَاةِ
وَالْإِنْجِيلِ...

“Onlar ümmi nebi olan bu Rasul’e uyan kimselerdir. Onun özelliğini yanlarındaki Tevrat’ta ve İncil’de yazılı bulurlar...” (A'râf 7/157)

Ayete göre hem Tevrat hem de İncil’de gelmesi beklenen nebînin ümmi olacağı bilgisi yer almaktadır. Bu bilginin Tevrat'ta ne şekilde yer aldığıyla ilgili çok sayıda programlar yapıldı.¹ Bu çalışmamızda söz konusu ayetin İncil'deki karşılığında bahsedeceğiz. Kur'an, İsa'nın (a.s) nebimizi müjdelemesiyle ilgili şöyle buyurmaktadır:

“Meryem oğlu İsa da şöyle demişti: ‘Ey İsrailoğulları! Ben, Allah’ın elçisiyim; size, önümde bulunan Tevrat’tan olanı onaylamak ve benden sonra gelecek ve ayırıcı özelliği Ahmed olan elçiyi müjdelemek için geldim.’ İsa onlara açık belgelerle gelince: ‘Bu, açık bir büyüdür’ demişlerdi.” (Saff 61/6)

İncil’de Nebimizin müjdelenmesi konusunda Müslümanlar genellikle Yuhanna İncili’nde yer alan “Paraklit” pasajlarından ileri gidememişlerdir. Tedvin edilmiş en eski tefsir kabul edilen Mukâtil B. Süleyman tefsirinde Saff 6. ayette geçen “ismuhu Ahmed” ibaresinin

açıklaması olarak tek bir cümle yer almaktadır; “Süryanice Faraklitâ’dır.”² Bu görüş son derece problemlidir. Her şeyden önce Paraklit kelimesinin Süryanice olduğu iddiasını destekleyecek bir veri yoktur. Genel kabul bu kelimenin Yunanca olduğu yönündedir. Diğer yandan bu kelimenin semantik açıdan “Ahmed”le bir anlam ilişkisi olabileceğine dair bir bilgi de yoktur. Müfessirlerin İncillerde nebimizle ilgili “Paraklit” kelimesi dışında hiçbir tespit ortaya koyamamış olmaları, bu konuda Müslümanların ne derece ilgisiz ve yetersiz olduğunun acı bir göstergesidir.

Oysaki bize göre “Paraklit”³ pasajları olmasa bile diğer mevcut İncillerde yer alan bilgiler nebimizi ayrıntılı bir şekilde müjdelemektedir. Aslında ne Yuhanna İncili’ne ne de Paraklit kelimesine ihtiyacımız var.

Bununla beraber “Paraklit” pasajlarının da nebimizle ilgili olduğundan hiçbir şüphemiz yoktur. Ancak bu pasajlar iki önemli noktada oldukça yetersizdir:

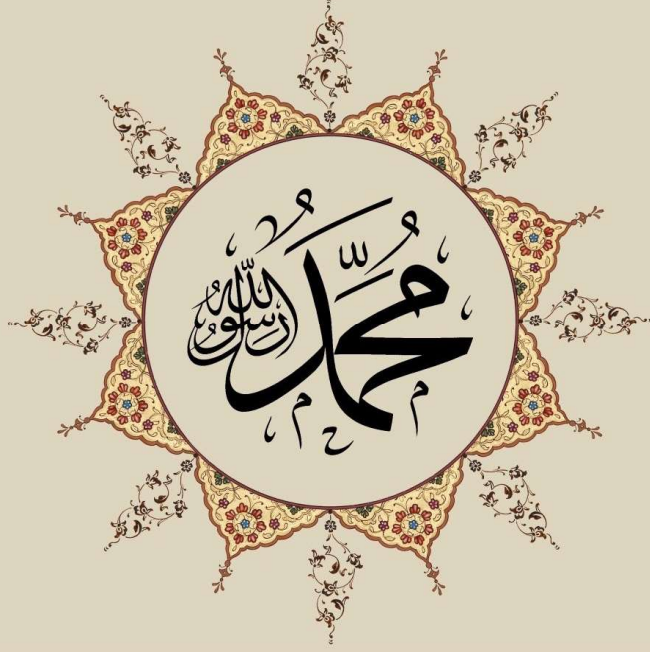
Birincisi; “Paraklit” pasajlarında geleceği müjdelenen kişinin ümmiliğine ilişkin hiçbir işaret yoktur. Oysaki Kur'an'a göre mevcut İnciller içerisinde bu bilginin çok net bir şekilde yer alması gerekmektedir.

İkincisi; “Paraklit” konusundaki sözleri İsa (a.s), gizli bir toplantıda, az sayıdaki öğrencisine söylemiştir.

2 Mukâtil B. Süleyman, Tefsir-i Kebir, c.4, s.214, İşaret Yay. 2009.

3 Yuhanna İncil’inde geçen Paraklit’le ilgili pasajlar hakkında detaylı bilgi için Kitap ve Tasdik programımızın 07 Ocak 2019 tarihli “İncil’de Muhammed a.s - Paraklit Kelimesi Tartışmaları” bölümünü izleyebilirsiniz.

1 Bkz. Kitap ve Tasdik programı “Tevrat’ta Muhammed” bölümleri.

Oysaki Saff Suresi 6. ayete göre İsa (a.s) bu bilgiyi tüm İsrailoğullarına açıkça tebliğ etmiş olmalıdır.

Bu durum bizi, "Paraklit" pasajları dışında, Hristiyanların ellerindeki mevcut İnciller içerisinde⁴ Nebimizi haber veren başka bilgiler olup olmadığını araştırmaya mecbur etti. A'râf Suresinin 157. ayetine tam anlamıyla güvendiğimiz için bu çalışmanın sonuçsuz kalmayacağından şüphemiz yoktu.

Öncelikle Saff Suresi 6. ayet gereği, İsa'nın (a.s) gelecek nebiyle alakalı önemli bilgileri, Yahudi cemaatine kıyıda köşede tebliğ etmiş olamayacağı çok açıktır. Zira ayette geçen **"Ey İsrailoğulları..."** ifadesi, bu konuşmanın geniş bir kitleye hitap eder vaziyette olduğunu göstermektedir.

İsa'nın (a.s) hayatını ve tebliğlerini kabaca gözümüzün önünden geçirdiğimizde, Saff Suresi 6. ayetteki hitabın cereyan etmiş olabileceği ortam sayısının son derece az olduğunu fark edebiliyoruz. İsa aleyhisselam nübüvvet görevine Celile bölgesinde başlamış ama burada kalmamıştır. Kudüs'e (Yeruşalim'e) doğru bir yolculuk yapmıştır, nihai hedefi Beyt-i Makdis'e giderek, orada tüm İsrailoğullarına mesajını tebliğ etmektedir. Nitekim bunu da başarmıştır. İsa'nın (a.s) "Bet ha Mikdaş (Beyt-i Makdis) Vaazı", hayatının en önemli olayıdır. Bu olayda halktan on binlercesi ve Yahudi

ulemasının en ileri gelenleri onu dinlemek için hazır bulunmuştu.

Bu durum bizi İsa aleyhisselamın Kudüs'te, Beyt-i Makdis'in içerisinde, halka, Yahudi ileri gelenlerine ve din adamlarına yaptığı bu meşhur vaazını mercek altına almaya itti. Bu araştırma neticesinde gerçekten de İsa aleyhisselamın Kudüs'te Yahudi ileri gelenlerine ve halka gelecek nebiyle ilgili bilgileri tebliğ ettiğini gördük. Daha doğrusu Kur'an'ın yol göstericiliği sayesinde elimizle koymuş gibi bulduk.

Daha önce Müslümanların böyle önemli bir gerçeği gözden kaçırmış olmalarını hala aklımız almamaktadır. Hiç şüphesiz bunun en büyük sebebi, Kur'an'dan uzaklaşan ümmetin, onlarca ayette önemine vurgu yapılan "tasdik" hakikatini görmezden gelmeleri, hatta tahrif etmeleridir. Maalesef Müslümanlar tasdik merkezli çalışmalar yapmak bir yana dursun, tasdik diye bir şeyin asla olamayacağını ispat edebilmek için adeta çırpınmışlardır.

Nebimizle ilgili pasajlara geçmeden bilinmesi gereken önemli bir şey daha var: İsa'nın (a.s) ön plana çıkan özelliklerinden bir tanesi anlatacağı her şeyi benzetmelerle ve mesellerle karşısındakilere vaaz etmesidir. Bu özelliği onun daha önce Tevrat'ta müjdelenmiş bir vasfıdır:

"İsa bütün bunları halka benzetmelerle anlattı. Benzetme kullanmadan onlara hiçbir şey anlatmazdı. Bu, daha önce nebi aracılığıyla bildirilen şu söz yerine gelsin diye

⁴ A'râf 157. ayette "...yanlarındaki Tevrat ve İncil'de onu yazılı bulurlar..." ifadesi geçtiğinden dolayı Hristiyanların ellerindeki kanonik (resmi) metinler bizim için öncelik arz etmektedir.

oldu: “Ağzımı benzetmeler anlatarak açacağım, dünyanın kuruluşundan beri gizli kalmış sırları dile getireceğim.” Matta 13:34,35.

Gelecek nebiyle alakalı şimdi aktaracağımız bilgilerin gözden kaçmış olmasında İsa'nın (a.s) bu anlamım tekniğinin etkili olabileceğini düşünüyoruz. Zira İsa'nın (a.s) anlattığı benzetmenin Nebimizle bağlantısını kurmak ilk bakışta akla gelmeyebilir.

Köşenin Baş Taşı

İsa (a.s) Beyt-i Makdis'e girince çevresindeki cemaate ve Yahudi din adamlarının ileri gelenlerine şu benzetmeyle seslenir:

“(İsa şöyle dedi) Bir benzetme daha dinleyin:

Toprak sahibi bir adam, bağ dikti, çevresini çitle çevirdi, üzüm sıkma çukuru kazdı, bir de bekçi kulesi yaptı. Sonra bağı bağcılara kiralayıp yolculuğa çıktı. Bağbozumu yaklaşıncı, üründen kendisine düşeni almaları için

kölelerini bağcılara yolladı. Bağcılar adamın kölelerini yakaladı, birini dövdü, birini öldürdü, ötekini de taşladı. Bağ sahibi bu kez ilkinden daha çok sayıda köle yolladı. Bağcılar bunlara da aynı şeyi yaptılar. Sonunda bağ sahibi, ‘Oğlumu sayarlar’ diyerek bağcılara onu yolladı. “Ama bağcılar adamın oğlunu görünce birbirlerine, ‘Mirasçı bu; gelin, onu öldürüp mirasına konalım’ dediler. Böylece onu yakaladılar, bağdan atıp öldürdüler. Bu durumda bağın sahibi geldiği zaman bağcılara ne yapacak?” İsa'ya şu karşılığı verdiler: “Bu korkunç adamları korkunç bir şekilde yok edecek; bağı da, ürününü kendisine zamanında verecek olan başka bağcılara kiralayacak.” İsa onlara şunu sordu: “Kutsal Yazılar'da şu sözleri hiç okumadınız mı?

‘Yapıcıların reddettiği taş,
İşte köşenin baş taşı oldu.
Rab'bin işidir bu,
Gözümüzde harika bir iş!’

“Bu nedenle size şunu söyleyeyim, Tanrı'nın Egemenliği

sizden alınacak ve bunun ürünlerini yetiştiren bir ulusa verilecek. “Bu taşın üzerine düşen, paramparça olacak; taş da kimin üzerine düşerse, onu ezip toz edecek.” Baş-kâhinler ve Ferisiler, İsa'nın anlattığı benzetmeleri duyunca bunları kendileri için söylediğini anladılar. O'nu tutuklamak istedilerse de, halkın tepkisinden korktular. Çünkü halk, O'nu peygamber sayıyordu.” Matta 21:33-46.

Benzetmede yer alan karakterleri yakından inceleyelim:

Bağ sahibi: Allah Teâlâ

Bağ: Kitap, hikmet ve nübüvvet.

Bağ kiracıları: İsrailoğulları

Bağ sahibinin köleleri: Nebiler

Bağ sahibinin oğlu: İsa (a.s)

Meselin baş kısmında İsa'nın (a.s) anlattığı durum şudur:

Yüce Allah, İsrailoğullarına büyük bir nimet bahşederek onlara Kitap ve Hikmet veriyor. Emirlerine ve yasaklarına hakkıyla uyacaklarına dair kendilerinden söz alıyor.

Ancak İsrailoğulları ellerindeki nimetlerin gereğini yapmayınca Allah nebiler göndererek onları defalarca uyarıyor. Ancak İsrailoğulları nebilere kötü davranıyorlar. Allah en sonunda Tevrat'ta da önceden müjdelediği İsa'yı (a.s) gönderiyor. Bunun üzerine İsrailoğulları onu da yalanlıyorlar.

Bunun üzerine İsa (a.s) orada bulunan din adamlarına soruyor;

“Bağ sahibi bağına emanet ettiği bu adamlara ne yapacak?”

İsrailoğullarının ileri gelenleri kendi ağızlarıyla şu itirafta bulunuyorlar; “bağı da, ürününü kendisine zamanında verecek olan başka bağcılara kiralayacak.”

İsrailoğulları, Sünnetullah gereği böyle olması gerektiğini bildikleri için istemeden de olsa bu cevabı vermişlerdir:

“Ey inanıp güvenenler! Sizden kim dininden dönerse Allah, daha sonra onların yerine sevdiği bir topluluk getirir; onlar da O'nu severler. İnanıp güvenenlere karşı saygılı, ayetleri görmezden gelenlere karşı başları dik olur. Allah yolunda mücadele eder ve kınayanın kınamasından korkmazlar. İşte Allah'ın lütfu budur; onu, tercihini doğru yapana verir. Allah'ın imkânları geniştir, her şeyi bilir.” (Mâide 5/54)

İsrailoğulları bu itirafı yapınca, İsa aleyhisselam; “Kutsal Yazılar'da şu sözleri hiç okumadınız mı?” diyerek Tevrat'ta nebimizi müjdeleyen şu pasajları onlara hatırlatıyor:

“Yapıcıların reddettiği taş, İşte köşenin baş taşı oldu.

Rab'bin işidir bu,

Gözümüzde harika bir iş!” Mezmurlar 118:22,23.

Yapıcıların reddettiği taş İsmail aleyhisselamın soyu olan Araplardır. Köşenin baş taşı olması son kitap olan Kur'an'ın onlara verilecek olmasıdır.

İsa (a.s) bu alıntıyı yaptıktan sonra ne demek istediğini çok daha

açık bir şekilde dile getirmektedir: “Bu nedenle size şunu söyleyeyim, Tanrı'nın Egemenliği sizden alınacak ve bunun ürünlerini yetiştiren bir ulusa verilecek.” Bu ifade gelecek olan nebinin İsrailoğulları içerisinde çıkmayacağını da teyid etmektedir. Bu da gelecek olan nebinin ehl-i kitap olmayacağını gösterir.

Peki bu nebi nereden çıkacak?

Aslında İsa'nın (a.s) yapmış olduğu alıntı bunu da açıkça ortaya koyuyor: “Yapıcıların reddettiği taş, köşenin baş taşı oldu”. Bu taşın kimi veya hangi bölgeyi temsil ettiği Tevrat'ta başka bir bölümde açıklanmaktadır.

“Bu yüzden Egemen RAB diyor ki, “İşte Siyon'a sağlam temel olarak bir taş, denenmiş bir taş, değerli bir köşe taşı yerleştiriyorum. Ona güvenen yenilmeyecek. Adaleti ölçü ipi, doğruluğu çekül yapacağım. Yalanlara dayanan sığınağı dolu süpürüp götüreceğim, gizlendiğiniz yerleri sel basacak.” Yeşaya 28:16,17.

Köşe taşı olacak bu taşın Siyon'a yerleştirildiği söylenmektedir. Peki, Siyon neresidir? Bunu yine Tevrat'tan öğrenebiliriz:

"Ne mutlu senin evinde oturanlara, seni sürekli överler! Ne mutlu gücünü senden alan insana! Akli hep Siyon'u ziyaret etmekte. Bekke Vadisi'nden geçerken, pınar başına çevirirler orayı, ilk yağmurlar orayı berekete boğar. Gittikçe güçlenir, Siyon'da Allah'ın huzuruna çıkarlar." Mezmurlar 84:4-7.

Yukarıdaki pasajda "Allah'ın evi", "Bekke Vadisi" ve "Siyon" isimleri geçmektedir. Bekke Vadisi'nden geçenlerin Siyon'da Allah'ın huzuruna çıktığı söylenmektedir. O halde Siyon, Beytullah'ın bulunduğu Mescid-i Haram bölgesi olmalıdır. Yapıcıların reddettiği taşın da İsmail soyu olduğu teyid edilmiş oluyor böylece.

Tüm bu bilgiler gelecek olan nebinin Araplar, yani ümmiler içerisinde çıkacağını açıkça ortaya koymaktadır. İsrailoğulları, İsa'nın verdiği bu bilgileri çok iyi anladıkları için onu orada tutuklamak istemişlerdir. Ancak halkın tepkisinden korkarak bir şey yapamamışlardır.

Daha da önemlisi "köşenin baş taşı" olma vasfının Kur'an'daki "Ahmed (en övülmüş olan)" kavramıyla birebir örtüşmesidir. Her nebi "övülmüş" olma bakımından aynıdır. Çünkü onlar insanlar arasından Allah'ın tercih ettiği kimselerdir. Ancak bu özellik, Nebimiz için ism-i tafdil kalıbıyla "Ahmed (en övülmüş)" şeklinde gelmektedir. Her nebi övülmüş olsa da "en övülmüş" olma vasfı sadece bizim Nebimize aittir. Bu onun "köşenin baş taşı" olmasından kaynaklanmaktadır. Bir duvarda her taş önemlidir, ancak sadece bir tanesi "köşenin baş taşı" olma onuruna sahiptir.

İsa'nın Cemaate Son Sözleri

İmanı zayıf olan bazı Kur'an yorumcuları, (!) A'râf 157. ayette geçen "onu ellerindeki Tevrat ve İncil'de yazılı bulurlar" hakikatiyle görmezden gelmekle kalmayıp "kaç tane İncil var, hangisinde yazılı bulacaklar" diyerek aşağılayıcı sözler sarf ederler. Her şey açıkça ortadadır ki İsa'nın (a.s) Beyt-i Makdis'te ileri gelen Yahudi âlimlerine yaptığı bu önemli tebliğ Matta,

Markos ve Luka İncillerinde ittifakla yer almaktadır.⁵ Yani hangi İncil'e bakarsanız bakın Nebimizle ilgili hakikatler karışınıza çıkmaktadır.

Böylece görülmüştür ki Kur'an'ın "yanlarındaki Tevrat ve İncil'de yazılı bulurlar" ifadesi ziyadesiyle hakikatin ta kendisidir. Nebimizin şu hadisi de buraya kadar anlattıklarımızı özetler gibidir:

"Benimle benden önceki nebilerin misali, çok güzel bir bina inşa eden adamın misali gibidir. Binanın sadece köşelerinin birinde bir kerpiç yeri boş kalmıştır. İnsanlar hayranlıkla bu evi dolaşıyorlarken eksikliği görüp 'Bu eksik parça tamamlanmayacak mı?' diye soruyorlar. İşte eksik olan o parça benim; ben nebilerin sonuncusuyum." (Buhârî, Menâkıb, 18; Müslim, Fedâil, 20 vd.).

İsa (a.s), Beyt-i Makdis içerisindeki vaazının sonunda yine çok önemli bir şey söylüyor:

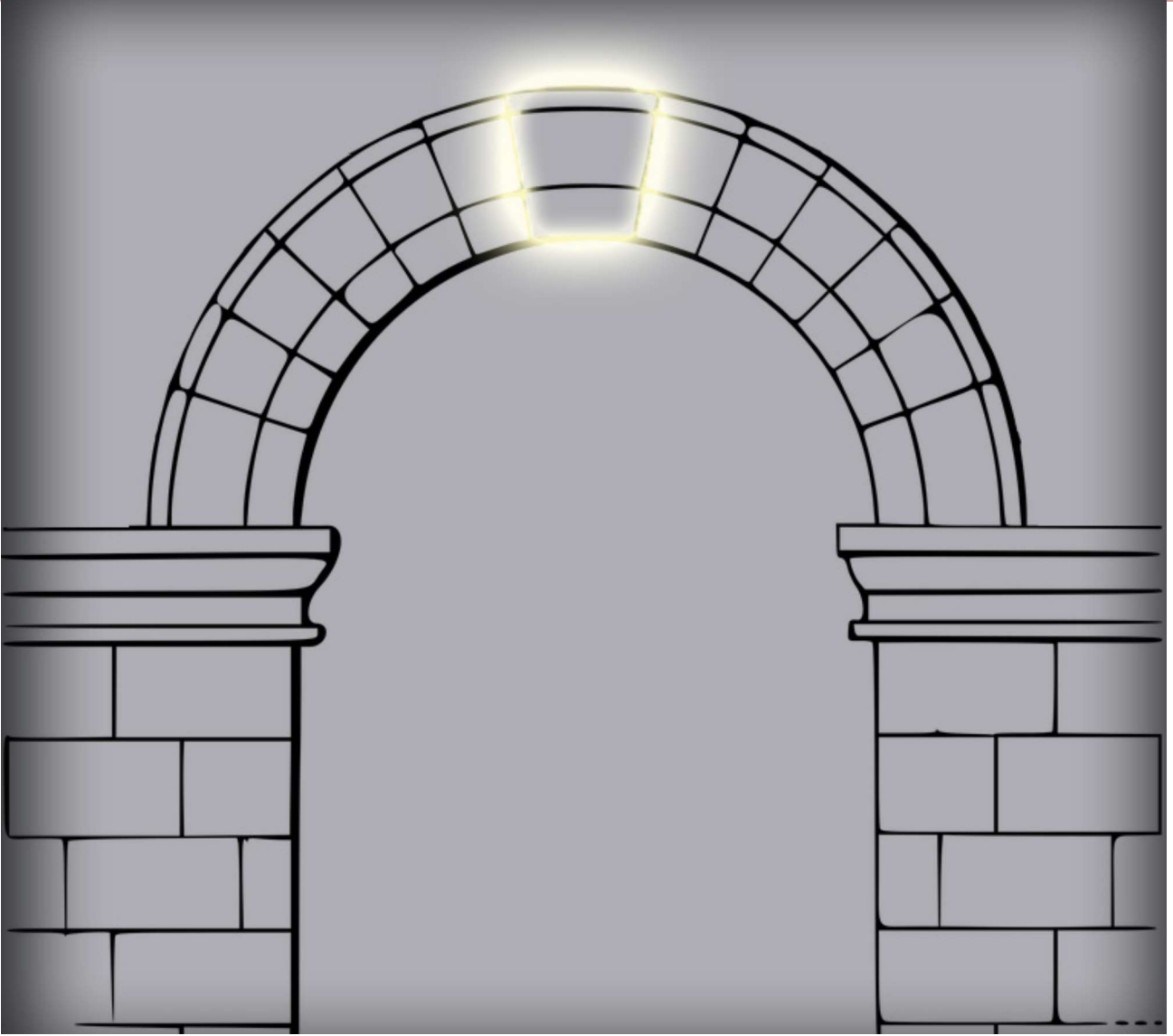
"Ey Yerusâlim! Peygamberleri öldüren, kendisine gönderilenleri taşıyan Yerusâlim! Tavuğun civcivlerini kanatları altına topladığı gibi ben de kaç kez senin çocuklarını toplamak istedim, ama siz istemediniz. Bakın, eviniz (Beytiniz) ıssız bırakılacak! Size şunu söyleyeyim: 'Rabbin adıyla gelene övgüler olsun!' diyeceğiniz zamana dek beni bir daha görmeyeceksiniz." Matta 23:39.

İsa (a.s), bu son sözünde, önemli dört tane bilgi veriyor:

Birincisi; "eviniz (beytiniz) ıssız kalacak" diyerek, İsrailoğullarının elinden sadece nübüvvetin alınmakla kalmayacağı, Beyt-i Makdis'in de kible olma özelliğini kaybedeceğini haber veriyor.

İkincisi; İsa (a.s) burada "Rabbin adıyla gelen" diye birisinden bahsediyor. İsa aleyhisselamın bu ifadeyi kullanması tesadüf değildir. Bu kavram Yahudilerin zihninde bir mana taşımaktadır. "Rabbin adıyla gelen" kişi Tevrat'ta da bahsedilen birisidir. Hem de "köşe taşı" pasajlarının yer aldığı babta.

5 Matta 21:33-41; Markos 12:1-9.; Luka 20:9-16.

“Kutsansın Rabbin adıyla gelen! Kutsuyoruz sizi Rabbin evinden.” Mezmurlar 118:26.

Rabbin adıyla gelen kişi “Rabbin beytinde” yani “Beytullah”ta bulunan bir kişidir. Kur’an’ın inen ilk ayetinin de “Oku, yaratan Rabbinin adıyla” olması tasdik ilişkisi açısından son derece önemlidir. Zira ehl-i kitap böyle bir nebi bekliyordu. Sadece Kur’an’ın bu ayetini okuyan bir ehl-i kitap mensubu bile Muhammed’in (a.s) bekledikleri “Rabbin adıyla gelen” şahıs olduğunu anlayacaktır.

Üçüncüsü: İsa aleyhisselam, “Rabbin adıyla gelen” şahsın, insanların “övgüler olsun” diyeceği kişi olacağını haber veriyor. Bu da “övülmüş” manasındaki “Ahmed” sıfatına uymaktadır.

Dördüncüsü; İsa (a.s) “o zamana dek beni bir daha

görmeyeceksiniz” diyerek, gelecek olan bu şahsın kendisinden bahsedeceğini haber vermektedir. Gerçekten de Kur’an ininceye kadar İsrailoğulları İsa’dan (a.s) kurtulduklarını zannediyorlardı. Ancak İsa’yla (a.s) ilgili hakikatlerin ve İsrailoğullarının ona karşı yanlış davranışlarının açıkça anlatıldığı ayetler vesilesiyle, İsa (a.s) yıllar sonra tekrar karşılına çıkmış oldu.

Sonuç olarak tasdik ilişkisi açısından Hristiyanların ellerindeki mevcut İnciller incelendiğinde çok önemli bilgilere ulaşıyoruz. Müslümanlar, Kur’an’ın rehberliği ile hareket etmek yerine bugün hala mucizevi bir şekilde ortaya çıkacak “kayıp orijinal İncil” beklemektedirler. Bu anlayıştaki bir topluma Allah asla başarı nasip etmez.